

УДК 94(477.8)"15/17"

DOI: 10.24919/2312-2595.1/43.184259

Ігор СМУТОК

доктор історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та спеціальних історичних дисциплін, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 24, вул. Івана Франка, м. Дрогобич, Україна, індекс 82100 (smutokigor@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5430-163X>

Леся СМУТОК

кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та спеціальних історичних дисциплін, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 24, вул. Івана Франка, м. Дрогобич, Україна, індекс 82100 (smutokigor@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8918-2258>

Бібліографічний опис статті: Смуток, І., & Смуток, Л. (2019). Руська шляхта у містах Перемишльської землі в XVI–XVIII ст. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія*, 1/43, 23–34. doi: 10.24919/2312-2595.1/43.184259.

РУСЬКА ШЛЯХТА У МІСТАХ ПЕРЕМИШЛЬСЬКОЇ ЗЕМЛІ В XVI–XVIII ст.

Анотація. *Мета дослідження* – проаналізувати взаємовідносини руської шляхти Перемишльської землі та міст і міського суспільства. **Методологія дослідження** базується на принципах історизму, науковості, верифікації, а також на використанні загальнонаукових (аналіз, синтез, узагальнення) та спеціально-історичних (історико-типологічний, історико-системний) методів. **Наукова новизна:** досліджено один з аспектів життєдіяльності руської шляхти та шляхетський фактор у житті міст Перемишльської землі. **Висновки:** Руська шляхта витворила свою модель взаємовідносин з містами та міським суспільством. Шляхтичам заборонялося займатися ремеслом та торгівлею. На практиці ці заборони порушувалися, малозаможна руська шляхта не боялася зашкодити своїй репутації ремісничими

заняттями та торгівлею й долучалася до міщанського стану. Але масштаби цього явища були незначними. Також незначними були шлюбні контакти між руською шляхтою і міщанами. Потрапляння шляхти до міст відбувалося також шляхом набуття нерухомості в межах міста або передмість. Нечисленні згадки з XVII–XVIII ст. засвідчують, що окремі представники руської шляхти ставали власниками міських будинків, земельних ділянок практично в усіх найбільших містах Перемишльської землі. Міста, будучи центрами певних адміністративно-територіальних одиниць – землі, повіту, староства – ставали місцем дислокації урядників та представників адміністрації на місцях. Необхідність виконання своїх урядових обов'язків зумовлювала місце їхнього постійного або тривалого проживання у місті. До середини XVII ст. представники руської шляхти серед них трапляються вкрай рідко. Однак у другій половині XVII ст. ситуація змінюється й у XVIII ст. руська шляхта доволі добре представлена серед урядовців нижчої і середньої ланки. Зокрема, з них комплектуються гродська канцелярія та судові урядники. Територія Перемишльської землі поділялася на шість староств з центрами в Перемишлі, Самборі, Дрогобичі, Стрию, Мостиськах, Судовій Вишні. Управління кожного з них покладалося на адміністрацію, сформовану старостою. Як правило, вони резидували в місцевому замку, розташованому на території міста. Замкові урядники з середини XVII ст. рекрутуються із середовища руської шляхти.

Ключові слова: руська шляхта; Перемишльська земля; міста Перемишльської землі; Перемишль; Самбір; Дрогобич; Стрий.

Ihor SMUTOK

Doctor of Historical Science, Associate Professor of the Department of World History and Special Historical Disciplines, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 24 Ivan Franko Str., Drohobych, Ukraine, postal code 82100 (smutokigor@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5430-163X>

Lesia SMUTOK

Candidate of Historical Sciences, Associate Professor of the Department of World History and Special Historical Disciplines, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 24 Ivan Franko Str., Drohobych, Ukraine, postal code 82100 (smutokigor@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8918-2258>

To cite this article: Smutok, I., & Smutok, L. (2019). Ruska shliakhta u mistakh Peremyshl'skoi zemli v XVI–XVIII st. [Ruthenian nobility in the cities of Przemysl land in the 16th – 18th centuries]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobyt'skoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Serii Istorii – Problems of Humanities. History Series: a collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 1/43, 23–34.* doi: 10.24919/2312-2595.1/43.184259 [in Ukrainian].

RUTHENIAN NOBILITY IN THE CITIES OF PRZEMYSL LAND IN THE 16TH – 18TH CENTURIES

Summary. *The purpose of the research* is to analyze the relationship between the Ruthenian nobility of the Przemysl land and cities and urban society. **The methodology of the research** is based on the principles of historicism, scientificity, verification, as well as the use of general scientific (analysis, synthesis, generalization) and special historical (historical-typological, historical-systemic) methods. **The scientific novelty** is that it investigates one of the aspects of life of the Ruthenian nobility and nobility factor in the life of cities of Przemysl land. **Conclusions.** *The Ruthenian nobility developed its model of relations with cities and urban society. They were forbidden to be engaged in trade and commerce. The validity of those prohibitions was violated since the wealthy Ruthenians were not afraid to damage their reputation by crafts and trade and joined the bourgeois state. But the magnitude of this phenomenon was negligible. Marriage contacts between the Ruthenian nobility and the burghers were also insignificant. It was also possible to settle in the cities by acquiring property within the city or suburbs. The few references from the 17th to the 18th centuries testify that some representatives of the Ruthenian nobility became owners of town houses, land plots in almost all the major cities of the Przemysl land. Cities, as centers of certain administrative-territorial units were becoming the place of deployment of government officials and representatives of the local administration. The need to fulfill their governmental responsibilities dictated their permanent or long-term residence in the city. By the middle of the seventeenth century, representatives of the Ruthenian nobility among them are extremely rare. However, in the second half of the 17th century, the situation changed and in the 18th century the Ruthenian nobility was quite well represented among the lower and middle-level officials. In particular, they were among the City Office and court officials. On the territory*

of the Przemysl land there were six headquarters with centers in Przemysl, Sambir, Drohobych, Stryi, Mostyska, Sudova Vyshnia. The management of each of them relied on the administration formed by «starosta» (the elder). As a rule, they resided in a local castle located in the city. Castle rulers were recruited from the midst of the Ruthenian nobility since the mid-seventeenth century.

Keywords: *Ruthenian nobility; Przemysl land; cities of Przemysl land; Przemysl; Sambir; Drohobych; Stryi.*

Постановка проблеми. Шляхта Речі Посполитої упродовж XV–XVIII ст. була міцно укорінена в сільське середовище. Це обумовлювалося і географією шляхетського землеволодіння, котре в абсолютній більшості розташовувалося за міською межею, і шляхетським побутом, з його зверхністю до міщанства та нехиттю до професій ремісника та торгівця. Попри ці очевидні обставини, шляхта як окремий соціальний та суспільний компонент і господарський чинник, присутня у міському середовищі. Форми цієї присутності могли бути різними. Їх докладний аналіз дає змогу з'ясувати, як співіснували два стани – нобілітет і міщанство, наскільки замкнутими вони були один для одного, яке місце відводилося містам у шляхетському соціумі. Спробуємо з'ясувати ці аспекти на прикладі Перемишльської землі.

Мета статті – всебічно проаналізувати форми взаємодії шляхетського і міського соціумів.

Виклад основного матеріалу. Попри офіційні заборони та станові обмеження, які не дозволяли шляхтичу займатися ремеслом та торгівлею під загрозою втрати свого привілейованого статусу, повсякденна практика засвідчує наявність таких прецедентів. Вочевидь, до такого кроку вдавалася і руська шляхта, котра не могла розраховувати на матеріальні статки зі своїх земельних маєтків, а відтак не боялася зашкодити своїй репутації ремісничими заняттями та торгівлею. Прикладом такого шляхтича може слугувати Стецько Негребецький. У документах 1570–80-х рр. він іменується то шляхетним (*nobilis*), то славетним (*fatatus*), а в одному із актів недвозначно вказується на те, що Стецько був міщанином м. Перемишля (*civis premisliensis*) (ЦДІАУЛ, ф. 14, оп. 1, спр. 33, с. 253; спр. 48, с. 557–558). Міщанського хліба пробував Климко, син Бориса Винницького Клізевича. Пев-

ний час він мешкав у м. Хусті на Закарпатті, де займався крамарством (1565) (ЦДІАУЛ, ф. 14, оп. 1, спр. 274, с. 1485–1486). Зі шляхетської родини Радилівських міг бути самбірський міщанин Григорій Радилівський та його син Андрій, котрий на 1680-ті рр. мешкав у м. Познані, де займався пекарством (ЦДІАУЛ, ф. 43, оп. 1, спр. 157, с. 529–530). Утім, усі ці випадки не виходили за межі статистичної похибки. Перетікання з одного стану в інший було радше винятком. Навіть руська шляхта, для якої міське життя могло запропонувати значно більші можливості, аніж вони мали у своїх шляхетських гніздах, цуралася міського трибу.

Поповнення міського населення здійснювалося також через шлюби. Адже, попри декларовану замкнутість нобілітету, міжстанові шлюби практикувалися упродовж XV–XVIII ст. Зазвичай шляхтянка, побравшись з міщанином, переселялася до міста та приймала звичний для міста триб життя. Кількість таких подружніх пар була незначною й обраховувалася одиницями (Смукот, 2006, с. 480–481).

Переселення шляхти до міст не завжди супроводжувалося прийняттям міського права і могло обмежуватися лише набуттям нерухомості в межах міста або передмість. Нечисленні згадки з XVII–XVIII ст. засвідчують, що окремі представники РПШ ставали власниками міських будинків, земельних ділянок практично в усіх найбільших містах Перемишльської землі. Зокрема, у Новому Самборі кам'яницею «*на старому дворіщі*» володіли Устрицькі (XVII–XVIII ст.) (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 130, с. 1430; спр. 148, с. 413–415; спр. 242, с. 31–32; спр. 459, с. 2432). Олександр Шептицький у 1660-х рр. прибрав до рук дім самбірського міщанина Шелейчака, що на Руській вулиці (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 130, с. 1430; спр. 148, с. 413–415; спр. 242, с. 31–32). Петро Блажівський з братами був власником «Кіцинського» пляцу (кінець XVII ст.) (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 450, с. 2293; спр. 460, с. 546). На рубежі XVII–XVIII ст. свою резиденцію в Самборі мали Петро і Гаврило Винницькі Антоновичі (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 459, с. 2432–2433). Власниками певних нерухомостей на одному із самбірських передмість були Дем'ян і Іван Маковські та їхні нащадки (XVII–XVIII ст.) (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 538, с. 1426–1429).

У Перемишлі власниками будинків на передмісті були Блажівські Миговичі та Радилівські Давидовичі (кінець XVI – перша третина XVII ст.) (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 92, с. 1715–1717; ф. 14, оп. 1, спр. 74, с. 963–965); Олександр Чернецький, брацлавський підчаший – власник двору на одному з передмість (кінець XVII – перша третина XVIII ст.) (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 235, с. 914); Іван Вовчанський, перемишльський бурграбій – власник двору на передмісті за Львівською брамою (перша половина XVII ст.) (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 53, с. 243). Стефан Винницький придбав від Йоана Крайського кам'яницю на Львівській вулиці (1671) (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 413, с. 1297–1298). Йоан Топільницький став власником «Кушкевського» дому на львівському передмісті (1697), його син Франциск продовжував володіти цим маєтком ще в 1720-х рр. (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 464, с. 1941–1942; спр. 534, с. 1440–1441); Яцентій Попель Кішак володів «Розецькою» кам'яницею (20-ті рр. XVIII ст.) (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 236, с. 377–378). Родина Бережницьких упродовж XVI–XVII ст. проживала на львівському передмісті «на Блоні» (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 340, с. 18; спр. 409, с. 361; спр. 436, с. 1301, 1440). У 1690-х рр. до шляхетних власників міської нерухомості долучився Андрій Рогозинський, котрий одружився з міщанкою Анастасією Лозинською (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 459, с. 2280–2282). У XVIII ст. у Перемишлі з'являються Устрицькі і Дверницькі (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 594, с. 1462–1465; спр. 624, с. 679–680).

У Дрогобичі, згідно з ревізією Перемишльської землі 1692 р., руська шляхта володіла будинками або утримувала їх за борги на ринку навколо ратуші. Це були, зокрема, Попель, котрий заводив «Голодівським» будинком, розміщеним на половині пляцу; Копистинські (можливо, Олександр, власник маєтків у сусідніх Бориславі, Попелях, Котові), що так само забрав за борги кам'яницю, звану «Мигдалинська»; Устрицький (можливо, Базилій, ловчий всховський, власник Білинки Малої і частки в Гордині), який теж володів кам'яницею, названою «Виковська», що потрапила до нього в результаті заборгованості перед ним попередніх власників (Смуток, 2003, с. 517–520).

На дрогобицьких передмістях ревізія згадує наступних власників земельних часток, яких з упевненістю можна віднести до

представників РШ: Винницький на півчверті та ще один Винницький, так само невідомий на ім'я, власник чверті на лішнянському передмісті; Олександр Винницький, власник півпрута поля і халупи, забраної у Микуцина за борги; Ян Винницький, власник півтора прута; пані Унятицька на півчверті прута; Яворський на одному пруті; Голинський, власник півтора прута; Попель Овсяник на одному пруті і Тустановські на півтора прута на передмісті, названому «між вежами» (Смуток, 2003, с. 517–520). До цього переліку слід віднести також Івана Братковського з дружиною Оленою Баранович, власників маєтку на одному з дрогибицьких передмість (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 451, с. 145–146).

У Старому Самборі у другій половині XVII ст. чверть поля на передмісті утримував Йоан Стрільбицький (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 128, с. 885–889). Натомість старосамбірське війтівство перебувало в руках Устрицьких (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 457, с. 1424–1426).

У Старій Солі (XVIII ст.) в руках родини Копистинських з Топільниці, зокрема, Станіслава, овруцького підчашого, та його племінників, перебували земельні наділи, розташовані в самому місті та передмістях, набуті за борги (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 538, с. 96–100). Брат Станіслава, Андрій Копистинський, у 1682 р. придбав за 1 500 злотих дім міщанина Базиля Стрільбицького (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 463, с. 1203–1204). На початку XVIII ст. на старосільському передмісті якісь землі утримував Дмитро Рогозинський (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 488, с. 2303–2304).

Наведений перелік, безперечно, не є вичерпним, однак доволі красномовно засвідчує присутність руської шляхти серед власників міської нерухомості практично в усіх містах Перемишльської землі в XVI–XVIII ст. Розглядаючи означений аспект через призму розселення і проживання РШ, слід зазначити, що наявність міської нерухомості не обов'язково зумовлювала переселення її власників до міст. Доволі типовою була ситуація, за якої нерухомість здавалася в оренду міщанам чи євреям, або передавалася в розпорядження шляхетських слуг чи підданих, натомість реальний власник зрідка навідувався до міста.

Міста, будучи центрами певних адміністративно-територіальних одиниць, скажімо: землі або повіту, ставали місцем дисло-

кації певної категорії урядників та представників адміністрації на місцях. Остання комплектувалася переважно з шляхти. У XVI – першій половині XVII ст. представники руської шляхти серед них зустрічаються у край рідко. Однак у другій половині XVII ст. ситуація змінюється й у XVIII ст. руська шляхта доволі широко представлена серед урядовців нижчої і середньої ланки перемишльського гроду. З них комплектуються гродська канцелярія та судові урядники на зразок віцегерентів (подив. Домпковського), субделегатів (Dąbkowski, 1918, s. 234–238). Так, в 1765 р. урядовий персонал перемишльського гроду складався з віцегерентів в особі Миколая Шептицького, Яна Городиського, Георгія Городиського, Йосифа Гординського, Августина Седлиського, субделегатів Базилія Білинського, Миколи Ільницького Фединича, Григорія Городиського Прокоп'яка, Адама Хилянського, Яна Тадея Золчинського, Петра Блажівського, регента Карвовського, бурграбія перемишльського замку Павла Гординського. Таким чином, дві третини вказаних урядовців належать до представників руської шляхти. Їхній список поповнюють Павло Кульчицький Тулюк, Ян Височанський та інші представники руської шляхти, які на той самий час працювали в канцелярії писарями, підписками, палістрантами (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 623, с. 55–58, 895, 2789–2790). Необхідність виконання своїх урядових обов'язків зумовлювала місце їхнього постійного або тривалого проживання у місті, в даному випадку у Перемишлі.

При гродських і земських канцеляріях постійно перебувала група шляхетської молоді, кількість якої коливалася від кількох до двох-трьох десятків осіб, відправлена «в науку» для оволодіння нормами права і всіма тонкощами судового процесу. Вони певний час, нерідко по кілька років, проживали в містах – осідках гродських і земських судів. На жаль, представники цієї групи в край рідко фіксуються у тогочасних документах, тому важко сказати, який відсоток серед них склали представники руської шляхти (Dąbkowski, 1926, s. 11–56). Поодинокі згадки та непрямі свідчення дають підставу лише констатувати, що представники РШ серед них також трапляються. Наприклад, Базилій Устрицький, син Базилія Устрицького, всховського ловчого, і племінник Ієроніма, перемишльського владики, згадує, що після навчання опинився у львівській канцелярії на півроку (Kuras, 2008, s. 224).

Зрештою, вищезазначені перемишльські гродські канцеляристи так само починали свою кар'єру серед цієї шляхетської молоді.

На території Перемишльської землі розташовувалося шість староств з центрами в Перемишлі, Самборі, Дрогобичі, Стрию, Мостиськах, Судовій Вишні. Управління кожного з них покладалося на адміністрацію, сформовану старостою. Її кістяк складала: підстароста, економ, провентовий і актовий писарі. Як правило, вони резидували в місцевому замку, розташованому на території міста (Dąbkowski, 1926, s. 15–16). Так звані замкові урядники з середини XVII ст. рекрутуються із середовища руської шляхти. На жаль, відсутність актової документації для більшості негородових староств не дозволяє здійснити реконструкцію персонального складу замкової адміністрації та вповні з'ясувати масштаби залучення до її складу РШ. Тому для прикладу доведеться обмежитися Самбірським староством (економією), архів якого частково зберігся та дійшов до нашого часу. На ключових урядах економії представники РШ з'являються з XVI ст. Зокрема, в цей час їм періодично належить бургграфство самбірського замку (Іван Созанський-Яменський, 1570–1571 рр., Андрій Устрицький, 1604–1605 рр., Петро Добрянський, 1610 р. (НБЛНУ–ВРСРК, спр. 517/III, арк. 149зв.–150, 391зв., 516зв.–517, 826зв.–827; спр. 518/III, арк. 213зв.–214; ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 289, с. 273)) та уряд «русського писаря» самбірського двору (Грицько Коблянський Іванкович, 1599–1608 рр. (НБЛНУ–ВРСРК, спр. 517/III, арк. 24, 79зв.–80, 136зв., 351–351зв., 343, 650)). За правління Станіслава Скаршевського представники РШ вперше з'являються на урядах підстарости (Юрій Гошовський, 1661–1667 рр. (НБЛНУ–ВРСРК, спр. 520/III, арк. 157–158, 188–191зв., 216–219, 260–260зв., 283–284зв., 311–311зв., 342–343, 376–379 зв., 380зв.–381зв., 394зв.–395, 398–399; ЦДІАУЛ, ф. 142, оп. 1, спр. 2, с. 232, 247, 302)), та провентового писаря (Михайло Волошиновський, 1650-ті рр. (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 384, с. 306–310)). У XVIII ст. в різний час серед самбірських замкових урядовців натрапляємо на Вовчанських (Іван, замковий актовий писар, 1723–1726 рр. (ЦДІАУЛ, ф. 43, оп. 1, спр. 198, с. 1; спр. 200, с. 1)), Базилій, замковий актовий писар, 1736–1751 рр. (НБЛНУ–ВРСРК, спр. 521/III, арк. 17зв.; спр. 569/III, № 169; ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 544, с. 1655; спр. 553, с. 1478; спр. 558, с. 2395; спр. 579, с. 2577;

AGAD, Arch. Kameralne, sygn. II/61, s. 137); Комарницьких (Ілля, віцеадміністратор Самбірської економії, 1715–1716 рр. (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 500, с. 2743; спр. 501, с. 209, 359, 1035, 1303; спр. 502, с. 1823–1826)), державця Дрогобицького староства, 1718–1722 рр. (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 507, с. 3264; спр. 509, с. 1173; спр. 516, с. 1167); Кульчицьких (Георгій Тулюк, інстигатор самбірського замку, 1715 р. (НБЛНУ–ВРСРК, спр. 537/III, с. 468)); Дверницьких (Степан Йосиф, віцеадміністратор, 1740–1742 рр. (НБЛНУ–ВРСРК, спр. 521/III, арк. 41зв.; ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 553, с. 1478; спр. 557, с. 971. AGAD, Arch. Kameralne, sygn. II/61, s. 137)); Уруських (Іван, плєніпотєнт і губернатор Самбірської економії, 1746–1760 рр. (НБЛНУ–ВРСРК, спр. 521/III, арк. 450–451зв.; ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 253, с. 219; спр. 570, с. 2671; спр. 571, с. 1073; спр. 585, с. 385; спр. 593, с. 1792; спр. 594, с. 1700; спр. 597, с. 1683; спр. 606, с. 1816; спр. 612, с. 2426)), замковий актовий писар, 1760–1763 р. (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 612, с. 2426; спр. 620, с. 2242); Ільницьких (Якуб, замковий актовий писар, 1766–1774 рр. (НБЛНУ–ВРСРК, спр. 531/III, арк. 358–358зв.; ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 639, с. 209)); Добрянських (Петро Павло, замковий актовий писар, 1712–1718 рр. (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 492, с. 387; спр. 505, с. 422; спр. 506, с. 2385; спр. 594, с. 990)) та Ілля, замковий провєнтовий писар, 1743–1746 рр. (НБЛНУ–ВРСРК, спр. 522/III, арк. 31зв.; ЦДІАУЛ, ф. 856, оп. 1, спр. 11, арк. 1; AGAD, Arch. Kameralne, sygn. II/69, s. 129–130). Необхідність постійного перебування в замку спонукала їх набувати нерухомисть у місті. Уже згадувані приклади володіння певним житловим фондом, як то: Вовчанськими в Перемішлі, Добрянським в Самборі, є свідченням цього.

Висновки. Руська шляхта упродовж XVI–XVIII ст. залишалася доволі замкнутою групою й в основній масі не полишала свого стану заради міського життя. Зазвичай проникнення шляхти до міського простору відбувалося шляхом набуття нерухомоті та поповнення соціально-професійних ніш, пов'язаних із адміністративно-територіальним і судовим управлінням. Однак це не вимагало інкорпорації до міського суспільства.

Джерела та література

- AGAD, Arch. Kameralne – Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie, Archiwum Kameralne.
- НБЛНУ–ВРСРК – Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка. Відділ рукописних, стародрукованих та рідкісних книг, ім. Ф.П. Максименка.
- Смуток, І.** (2003). Дрогобич за матеріалами Генеральної ревізії Перемишльської землі 1692 р. *Дрогобицький краєзнавчий збірник*, 7, 517–520.
- Смуток, І.** (2006). Станова замкнутість / не замкнутість дрібно шляхетських родів Самбірського повіту XVI ст. *Записки Наукового товариства імені Шевченка*, 252, 480–481.
- ЦДДАУЛ – Центральний державний історичний архів України, м. Львів.
- Dąbkowski, P.** (1926). *Palestra i księgi sądowe ziemskie i grodzkie w Dawniej Polsce*. Lwów: Redakcja i Administracja.
- Dąbkowski, P.** (1918). Urzędnicy kancelaryjni sądów ziemskich i grodzkich w dawnej Polsce. *Przewodnik Naukowy i Literacki*, 48, 234–249.
- Kuras, K.** (2008). Pamiętnik rodziny Ustrzyckich z 1735 r. *Rocznik Przemyski*, 44 (4), 237–251.

References

- AGAD, Arch. Kameralne – Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie, Archiwum Kameralne [Central Archives of Historical Records in Warsaw, Chamber Archives].
- NBLNU–VRSRK – Naukowa biblioteka Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka. Viddil rukopysnykh, starodrukovanykh ta ridskisnykh knykh im. F.P. Maksymenka [Scientific Library of the Ivan Franko National University of Lviv. The F.P. Maksymenko Sector of Manuscript, Hand Press Druck and Rare Books].
- Smutok, I.** (2003). Drohobych za materialamy Heneralnoi revizii Peremysl'skoi zemli 1692 r. [Drohobych according to the materials of the General Audit of Przemysl land 1692]. *Drohobytskyi kraieznavchyyi zbirnyk – Drohobych Regional Studies*, 7, 517–520 [in Ukrainian].
- Smutok, I.** (2006). Stanova zamknutist / ne zamknutist dribno shliakhtskykh rodiv Sambirskoho povitu XVI st. [Classical confinement / non-seclusion of small noble families of the Sambir County in the XVI century]. *Zapysky Naukovoho tovarystva imeni Shevchenka – Memoirs of the Shevchenko Scientific society*, 252, 480–481 [in Ukrainian].
- TsDIAUL – Tsentralnyi derzhavnyi istorychnyi archiv Ukrainy, m. Lviv – Central State Historical Archives of Ukraine, Lviv.

- Dąbkowski, P.** (1926). *Palestra i księgi sądowe ziemskie i grodzkie w Dawniej Polsce [Legal profession, as well as castle and regional courts acts in Old Poland]*. Lwów: Redakcja i Administracja [in Polish].
- Dąbkowski, P.** (1918). Urzędnicy kancelaryjni sądów ziemskich i grodzkich w dawnej Polsce [Government officials castle and regional courts in Old Poland]. *Przewodnik Naukowy i Literacki – Scientific and Literary Guide*, 48, 234–249 [in Polish].
- Kuras, K.** (2008). Pamiętnik rodziny Ustrzyckich z 1735 r. [Memoirs of families of Ustrzycki since 1735]. *Rocznik Przemyski – Przemyśl Yearbook*, 44 (4), 237–251 [in Polish].

Стаття надійшла до редакції 28.08.2019